

Lieksan kaupungin lausunto valtioneuvoston periaatepäätöksestä suomalaisesta demokrationpolitiikasta 2020-luvulla (luonnos)

Kaupunginhallitus 08.08.2022 § 243
507/00.04.04/2022

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja

Oikeusministeriö pyytää Lieksan kaupungin lausuntoa valtioneuvoston periaatepäätöksestä, jolla linjataan suomalaisen demokrationpolitiikan tavoitteista 2020-luvulla.

Demokratia, oikeusvaltio sekä perus- ja ihmisoikeudet muodostavat yhdessä arvopohjan, jolle suomalainen yhteiskuntajärjestys rakentuu. Yhteisellä demokrationpolitiikalla pyritään edistämään sitä, että ihmisten poliittiset ja kansalaisoikeudet toteutuvat Suomessa yhdenvertaisesti, eikä ketään jätetä yhteiskunnan ulkopuolelle. Tavoitteena on, että Suomi kuuluu jatkossakin maailman demokraattisimpien maiden joukkoon.

Luonnos periaatepäätökseksi on valmisteltu ministeriöiden välisessä yhteistyössä. Työssä on hyödynnetty pääministeri Marinin hallitusohjelmaan sisältyvän laajan kansallinen demokrationohjelma 2025 - kärkihankkeen työtä.

Demokratia-poliittisen periaatepäätöksen linjauksilla ja niitä täydentävillä toimenpide-ehdotuksilla tavoitellaan toimivaa demokrationaa, monipuolisia osallistumismahdollisuuksia ja -taitoja, rakentavaa keskustelukulttuuria, aktiivista ja elinvoimaista kansalaisyhteiskuntaa sekä avointa ja vuorovaikutteista hallintoa.

Yhteisellä demokrationpolitiikalla pyritään edistämään sitä, että ihmisten poliittiset ja kansalaisoikeudet toteutuvat Suomessa yhdenvertaisesti, eikä ketään jätetä yhteiskunnan ulkopuolelle. Tavoitteena on, että Suomi kuuluu jatkossakin maailman demokraattisimpien maiden joukkoon.

Periaatepäätöksessä linjataan Suomen demokrationpolitiikan yhteinen päämäärä ja seitsemän keskeistä tavoitetta, joita hallitus ja ministeriöt yhdessä sitoutuvat edistämään. Kukin linjaus niistä sisältää alatavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia, jotka esitellään asiakirjassa.

Periaatepäätöksen keskeiset linjaukset:

1. Vaalijärjestelmä on toimiva, turvallinen ja luotettava. Jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet ja riittävät valmiudet käyttää osallistumisoikeuksiaan.
2. Suomessa on käytössä monipuoliset osallistumismahdollisuudet ja yhä useampi käyttää poliittisia- ja kansalaisoikeuksiaan.
3. Demokratia-, ihmisoikeus- ja mediakasvatus sekä jatkuva oppiminen tukevat osallistumisoikeuksien toteutumista.
4. Avoin, läpinäkyvä ja vuorovaikutteinen hallinto vahvistaa luottamusta. Päätöksenteko on tietoperusteista.
5. Yhteiskunnallinen keskustelukulttuuri on avoin, moniarvoinen ja syrjimätön sekä mahdollistaa eri väestöryhmien osallistumisen.
6. Aktiivinen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta on keskeinen osa toimivaa demokrationaa.
7. Suomi tukee kansainvälistä ja EU:n demokrationkehitystä.

Demokratian edistämisessä on kyse pitkäkestoisesta ja laaja-alaisesta kehittämisestä, jonka tulisi jatkua yli vaalikausien. Siksi on myös tärkeää seurata linjausten sekä niitä koskevien toimenpiteiden toteutumista ja luoda tätä varten tarkoituksenmukainen seurantamalli.

Linjausten toimeenpano edellyttää erillisen toimenpideohjelman laatimista seuraavalla hallituskaudella. Linjausten edistämien ja tavoitteiden toimeenpano on kunkin hallituksen ja toimivaltaisen ministeriön vastuulla. Budjettivaikutuksia vaativista toimenpiteistä päätetään erikseen valtiontalouden kehyksissä ja vuosittaisissa talousarvioissa.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön viimeistään 1.9.2022.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus käy keskustelun valtioneuvoston periaatepäätöksestä suomalaisesta demokratiapolitiikasta 2020-luvulla ja valtuuttaa kaupunginjohtajan antamaan lausunnon evästyskeskustelun pohjalta.
Päätös	Kaupunginhallitus kävi keskustelun valtioneuvoston periaatepäätöksestä suomalaisesta demokratiapolitiikasta 2020-luvulla ja valtuutti kaupunginjohtajan antamaan lausunnon evästyskeskustelun pohjalta.
Lisätietoja	Vs. hallintojohtaja Sari Leinonen, p. 040 1044 005, sähköposti sari.leinonen(at)lieksa.fi